

**วิชากฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา
ครั้งที่ 8**

**โดย
ดร.ธนรัตน์ ทั้งทอง
ประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลอุทธรณ์**

ทบทวนการบรรยายครั้งที่ ๑-๖

คำถาม บทบรรณธิการ สมัย (76) คดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาความผิดฐานฉ้อโกงและยกยกอกกับมีคำขอในส่วนแพ่งให้จำเลยชำระเงิน ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ฎีกาในส่วนแพ่งให้ชดใช้ค่าเสียหายด้วย จะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในส่วนแพ่งด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๑๑/๒๕๖๖

คดีนี้ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาเองและไม่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในส่วนแพ่งแต่เมื่อคดีส่วนนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และคดีส่วนอาญาขึ้นมาสู่การพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาในส่วนแพ่ง เมื่อจำเลยทั้งสี่ไม่มีความผิดตามฟ้อง จำเลยทั้งสี่ก็ไม่มีความผิดที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์

3

คำถามที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
ที่ยังไม่เคยนำมาออกเป็นข้อสอบชั้นเนติบัณฑิต

คำถามที่ ๑

บุคคลซึ่งมิใช่ผู้เสียหายไปแจ้งความร้องทุกข์ในความผิดลหุโทษ
การสอบสวนชอบหรือไม่และพนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องหรือไม่

4

ธงคำตอบ

มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๐๔/๒๕๖๒ จำเลยเข้าไปในอาคารพิพาท สำนักงานของโจทก์ร่วมที่ ๑ ซึ่งเป็นนิติบุคคลและส่งเสียงดังอันเป็นการรบกวนการทำงานและทำให้พนักงานของโจทก์ร่วมที่ ๑ ไม่อาจทำงานได้ซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๓๙๗ อันเป็นความผิดลหุโทษนั้น เป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน และมีใช้ความผิดต่อส่วนตัวที่จะต้องมีการร้องทุกข์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง

5

(ต่อ)

พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจสอบสวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องมีการร้องทุกข์กล่าวโทษจากผู้เสียหาย ดังนั้น แม้ศาลจะวินิจฉัยว่าโจทก์ร่วมที่ ๑ ซึ่งเป็นนิติบุคคลจะไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานดังกล่าว และการร้องทุกข์จะไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตามย่อมไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป เพราะถึงอย่างไรโจทก์ก็มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานดังกล่าวได้ฎีกาของจำเลยในปัญหาดังกล่าวจึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง, ๒๕๒ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ และ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔

6

(ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๒๖๘/๒๕๖๔ การวินิจฉัยความเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๒๗ ประกอบด้วยข้อเท็จจริง ๒ ส่วน ส่วนแรกคือข้อเท็จจริงที่ว่าโจทก์เป็นบุตรของเจ้ามรดก และส่วนที่สองคือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ของเจ้ามรดกที่รับรองว่าโจทก์เป็นบุตรของตน อาทิ เจ้ามรดกเป็นผู้แจ้งเกิดให้แก่โจทก์ว่าโจทก์เป็นบุตรของตน เจ้ามรดกยอมให้โจทก์ใช้ชื่อสกุล หรือ เจ้ามรดกให้การอุปการะเลี้ยงดูหรือสงเคราะห์ให้การศึกษาตลอดจนแนะนำและแสดงออกแก่บุคคลทั่วไปอย่างเปิดเผยว่าโจทก์เป็นบุตร

บ. ไม่เคยมีพฤติการณ์ที่รับรองว่าโจทก์เป็นบุตรของตนมาก่อน โจทก์ไม่เป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว อันจะทำให้โจทก์เป็นทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิได้รับมรดกของ บ. ในฐานะผู้สืบสันดานตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๖๒๙ (๑) ประกอบมาตรา ๑๖๒๗ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับการยกยอกทรัพย์มรดก ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) จ. มารดาผู้แทนโดยชอบธรรมของโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีและจัดการแทนโจทก์ ตามป.วิ.อ. มาตรา ๕ (๑) ประกอบมาตรา ๓ (๒) ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

7

ฎีกาที่ ๒๖๕๕/๒๕๖๔ โจทก์ร่วมขายอ้อยพันธุ์ที่ปลูกในที่ดินเนื้อที่ ๘ ไร่ ๒ งาน ให้ ส. โดย ส. จ่ายเงินให้โจทก์ร่วมแล้ว ๔๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือจะจ่ายหลังจากตัดอ้อยพันธุ์แล้ว แต่เมื่อไฟไหม้อ้อยพันธุ์หมดจึงไม่สามารถตัดขายได้ ดังนี้ กรรมสิทธิ์ในอ้อยพันธุ์ซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ยอมโอนไปยัง ส.แล้วตั้งแต่ขณะเมื่อได้ทำสัญญาซื้อขายกันตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๕๘ ขณะเกิดเหตุอ้อยพันธุ์เป็นทรัพย์สินของ ส. โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดตามฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๐ และไม่ใช่ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในความผิดที่โจทก์ฟ้อง จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง และไม่มีสิทธิอุทธรณ์ ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการและศาลอุทธรณ์ภาค พิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วมจึงไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

8

ฎีกาที่ ๓๕๗๘/๒๕๖๔ รถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุเป็นของ
ล. และผู้เสียหายยืมจากเพื่อนรุ่นน้องมาใช้ โดยไม่ปรากฏว่า ล.
ซึ่งเป็นเจ้าของรถได้มอบหมายโดยตรงให้ผู้เสียหายเป็นผู้
ครอบครองดูแลรักษาโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของทรัพย์สิน
ผู้เสียหายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์สิน

9

(ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๒๖๒/๒๕๖๔ ความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานเป็น
ความผิด ต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหาย โจทก์ซึ่งเป็นราษฎรจะมีอำนาจนำคดีมาฟ้อง
ได้เอง ต้องได้ความว่าการกระทำของจำเลยทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายเป็นพิเศษ

เมื่อที่ดินไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกที่จะต้องแบ่งให้แก่ ท. ผู้รับพินัยกรรมตามข้อกำหนดใน
พินัยกรรม แม้อันที่ ท. ถึงแก่ความตาย ที่ดินย่อมไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกที่จะตกทอดแก่โจทก์และ
เด็กชาย พ. บุตรของ ท. กับโจทก์ การที่จำเลยไปยื่นขอรับโอนทรัพย์สินมรดกในที่ดินและจด
ทะเบียนรับโอนที่ดินมาเป็นชื่อของจำเลย จึงเป็นการจัดการทรัพย์สินมรดกของ ม. แม้จำเลยจะ
ให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินตามบัญชีเครือญาติว่า ท. เป็นโสดซึ่งไม่ตรง
กับความเป็นจริง ถือไม่ได้ว่าโจทก์และเด็กชาย พ. ได้รับความเสียหายเป็นพิเศษ โจทก์ไม่มี
อำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗

10

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๕๗/๒๕๖๓

จำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ และประทับตราสำคัญของโจทก์ร่วมที่ ๑ ในช่องผู้มอบฉันทะ (ผู้ขอคืน) ในหนังสือแจ้งคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ก.พ. ๗๒ และลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ ในเอกสารประกอบเพื่อขอรับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มอันได้แก่ หนังสือมอบอำนาจ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของโจทก์ร่วมที่ ๑ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของโจทก์ร่วมที่ ๒ รวม ๘ ชุด ซึ่งในกรณีเกี่ยวกับลายมือชื่อนั้นไม่มีกฎหมายให้อำนาจลงลายมือชื่อแทนกันได้ แม้เจ้าของลายมือชื่ออนุญาตหรือให้ความยินยอมก็ลงลายมือชื่อแทนไม่ได้ ดังนั้น ที่จำเลยที่ ๒ ลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ ในเอกสารจึงเป็นการลงลายมือชื่อปลอมในเอกสารดังที่บัญญัติไว้ใน ป.อ. มาตรา ๒๖๔

จำเลยที่ ๑ ปลอมเอกสารโดยความยินยอมของโจทก์ร่วมทั้งสอง โจทก์ร่วมทั้งสองจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยที่ ๑ โจทก์ร่วมทั้งสองมิใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) อันจะมีอำนาจยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๐ ได้

11

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๒/๒๕๖๑

ความผิดฐานต่อสู้อหรือขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ มิใช่เป็นความผิดแต่เฉพาะตัวของเจ้าพนักงานคนใดคนหนึ่ง ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันเท่านั้น หากมีการต่อสู้อหรือขัดขวางจากคนร้ายเกิดขึ้น เจ้าพนักงานที่ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ในครั้งนั้นต่างต้องได้รับผลร้ายหรือผลกระทบยากลำบากจากการปฏิบัติงานที่ไม่สะดวกราบรื่นทั้งสิ้น จึงเป็นการกระทำต่อเจ้าพนักงานชุดที่ปฏิบัติหน้าที่ทุกคน

12

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๑๗๒/๒๕๕๗ การที่โจทก์ร่วมไปหาจำเลยที่ห้องพักซึ่งแม้จะเป็นการรบกวนการครอบครองห้องพักโดยปกติสุขของจำเลย แต่โจทก์ร่วมก็ไม่ได้บอกให้จำเลยกล่าวถ้อยคำอันเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์ร่วม จึงไม่อาจถือได้ว่าโจทก์ร่วมมีส่วนร่วมหรือก่อให้เกิดการกระทำความผิดอันจะเป็นเหตุทำให้โจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาท

13

ข้อสังเกต ผู้เสียหายโดยนิตินัย (เพิ่มเติม) กรณีต่างคนต่างมีการกระทำโดยประมาท

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๓๐๐/๒๕๕๖ วินิจฉัยว่าเมื่อคำฟ้องของอัยการบรรยายว่าผู้ตายขับรถจักรยานยนต์ด้วยความประมาทด้วย โจทก์ร่วมทั้งสี่จึงต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในฟ้องว่า ผู้ตายมีส่วนประมาทด้วยผู้ตายจึงมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด เช่นนี้ ผู้ตายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย โจทก์ร่วมทั้งสี่ย่อมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายและยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.อ. มาตรา ๕ (๒) และมาตรา ๓๐ (ฎีกาที่ ๕๓๔๒/๒๕๔๙ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน)

14

ต่อมา มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๙๘๖๖/๒๕๖๐ (ประชุมใหญ่) วินิจฉัยต่างกัน

ผู้ตายเป็นผู้ที่ถูกทำให้ถึงแก่ความตายจากการกระทำความผิดอาญาของจำเลยที่ ๑ แม้พนักงานอัยการโจทก์จะบรรยายฟ้องมาด้วยว่า ผู้ตายขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูงเกินสมควรจนไม่สามารถหยุดหรือชะลอความเร็วของรถให้ช้าลงพอที่จะขับหลบหลีกไม่ให้ชนรถคันอื่นที่จอดขวางอยู่ข้างหน้าได้ทัน ผู้ตายหาได้ใช้ความระมัดระวังในการขับรถให้เพียงพอไม่ เป็นเหตุให้รถชนท้ายรถยนต์ที่จอดอยู่ก็ตาม

15

(ต่อ)

แต่เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตายไปก่อน ไม่ถูกพนักงานอัยการโจทก์ฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญาด้วย ข้อเท็จจริงจึงยังไม่พอฟังว่าผู้ตายมีส่วนประมาทด้วย ผู้ตายจึงเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นบุพการีของผู้ตายจึงเข้าจัดการแทนผู้เสียหายได้ตาม มาตรา ๕ (๒) การที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ เป็นคดีอาญารฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ถือได้ว่าพนักงานอัยการฟ้องคดีแทนโจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นบุพการีของผู้ตายด้วย คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามความหมายแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๕๑ ในอันที่จะต้องใช้อายุความในทางอาญาที่ยาวกว่ามาใช้บังคับแก่คดีตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง

16

(ต่อ)

และมีฎีกาที่ ๖๕๑๔/๒๕๖๒ วินิจฉัยว่า ผู้ร้องทั้งสองเป็นบิดามารดาของผู้ตาย ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์โดยอ้างว่าเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕(๒), ๓๐ และบรรยายในคำร้องว่า ผู้ร้องทั้งสองขอถือเอาคำฟ้อง บัญชีพยานและสรรพเอกสารในคดีนี้เป็นของผู้ร้องทั้งสองด้วย เมื่อโจทก์ได้บรรยายฟ้องว่าผู้ตายขับรถจักรยานยนต์ด้วยความประมาทด้วย เช่นนี้ ผู้ร้องทั้งสองจึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำฟ้องของโจทก์ดังกล่าวด้วยว่าผู้ตายมีส่วนประมาทด้วย ผู้ตายจึงมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ผู้ตายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ผู้ร้องทั้งสองไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตาย และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕(๒), ๓๐ โดยมีพิกัดองค์ำนี้ว่าจำเลยประมาทหรือไม่ เพราะเป็นคนละส่วนคนละกรณีกัน

17

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๔๕/๒๕๖๒

โจทก์ร่วมมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวและมีเพศสัมพันธ์กับจำเลยที่ ๒ ทั้งที่โจทก์ร่วมมีภริยาอยู่แล้ว คงเป็นเรื่องที่โจทก์ร่วมไม่เชื่อตรงต่อภริยาอันเป็นการผิดศีลธรรมจรรยา แต่ข้อเท็จจริงหาได้ปรากฏว่าโจทก์ร่วมจงใจแสดงพฤติการณ์อย่างใดเพื่อให้เกิดแรงจูงใจ หรือกระตุ้นให้จำเลยทั้งสองตัดสินใจลงมือกระทำความผิดไม่ กรณีไม่อาจถือได้ว่าโจทก์ร่วมมีส่วนก่อให้เกิดการกระทำความผิดอันจะทำให้โจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยในความผิดฐานร่วมกันกรรโชกและริดเอาทรัพย์สินของจำเลยทั้งสอง

18

คำพิพากษากฎีกาใหม่ที่น่าสนใจเกี่ยวกับ มาตรา ๒ (๔)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓/๒๕๖๖ ผู้เสียหายในความผิดฐานเบิกความเท็จตาม ป.อ. มาตรา ๑๗๗ หาใช่จะมีแต่เฉพาะเจ้าพนักงานไม่ ราษฎรที่ได้รับความเสียหายโดยตรงเนื่องจากการกระทำความผิดย่อมเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) การที่จำเลยเบิกความเป็นพยานในคดีที่โจทก์ร่วมเป็นผู้ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ ว. เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถและแต่งตั้งโจทก์ร่วมเป็นผู้พิทักษ์ โดยจำเลยเบิกความเป็นใจความว่า ว. มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ สามารถโต้ตอบมีเหตุผลและสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง จำคุกกลัดขิดและเรื่องราวต่างๆช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ได้ป่วยเป็นโรคร้ายแรงและไม่มีอาการฟั่นเฟือนอันเป็นข้อสำคัญในคดีดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิหรือส่วนได้เสียของโจทก์ร่วมโดยตรง โจทก์ร่วมย่อมได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำของจำเลยในความผิดฐานเบิกความเท็จ โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายในคดีนี้โดยตรงและมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการในคดีนี้ได้

19

คำพิพากษากฎีกาใหม่ที่น่าสนใจเกี่ยวกับมาตรา ๒ (๔)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๔/๒๕๖๖ แม้โจทก์ร่วมมีพฤติการณ์ในการชักชวนให้คนอื่นให้ไปลงทุนเช่นเดียวกับจำเลยที่ ๑ แต่ไม่ปรากฏว่าในขณะที่โจทก์ร่วมชักชวนเพื่อนโจทก์ร่วมลงทุน โจทก์ร่วมทราบดีอยู่แล้วว่าไม่มีการลงทุน และการลงทุนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร ทั้งทราบว่าจำเลยที่ ๑ ไม่สามารถให้ผลตอบแทนได้ดังที่แสดงข้อความ และหลังจากโจทก์ร่วมทราบว่าจำเลยที่ ๑ หลอกหลวงไม่สามารถให้ผลตอบแทน โจทก์ร่วมได้คืนเงินให้แก่เพื่อนที่โจทก์ร่วมชักชวนให้ไปร่วมลงทุนไปบางส่วนแล้ว อีกทั้งไม่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมสมคบคิดกับจำเลยที่ ๑ เพื่อกระทำความผิด เช่นนี้ จะถือว่าโจทก์ร่วมมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยมีอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ โจทก์ร่วมมีอำนาจฟ้อง

20

คำพิพากษาศาลฎีกาใหม่ที่น่าสนใจเกี่ยวกับมาตรา ๒ (๔)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๕/๒๕๖๕ สลากกินแบ่งรัฐบาลมีหมายเลขหลักเป็นเกณฑ์ชี้ขาดในการถูกรางวัลสำคัญ การขายสลากเป็นชุดประกอบด้วยหมายเลขหลักตรงกันหลายฉบับมักจะขายเกินราคาที่ระบุไว้หน้าสลาก คำเสนอในการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นชุดอย่างน้อยจะต้องปรากฏหมายเลขหลักและราคาที่จะซื้อขายอยู่ด้วย การที่โจทก์สั่งซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเลขท้าย ๒ ตัว หมายเลข ๖๖ จาก ร. ตามสำเนาแอปพลิเคชันไลน์ ไม่มีรายละเอียดชัดเจนเพียงพอที่จะถือว่าเป็นคำเสนอได้ คงเป็นเพียงการแจ้งความประสงค์ของโจทก์ให้ ร. ทราบว่าต้องการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเลขท้าย ๒ ตัว หมายเลข ๖๖ เพื่อให้ ร. หาสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีหมายเลขดังกล่าวมาเสนอขายโจทก์

21

การที่ ร. ได้คัดเลือกสลากกินแบ่งรัฐบาลชุดที่มีเลขท้าย ๒ ตัว หมายเลข ๖๖ แยกออกมาจากสลากกินแบ่งรัฐบาลฉบับอื่นเพื่อเตรียมไว้ขายให้โจทก์ ไม่ทำให้เกิดสัญญาซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาล ระหว่างโจทก์กับ ร. อันจะทำให้กรรมสิทธิ์ในสลากกินแบ่งรัฐบาลตกเป็นของโจทก์ โจทก์ไม่ใช่เจ้าของสลากกินแบ่งรัฐบาลชุดที่ถูกรางวัลที่หนึ่งที่จำเลยนำไปรับรางวัลโดยซื้อมาจาก ร. โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔)

22

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๖๘/๒๕๖๔ การวินิจฉัยความเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๒๗ ประกอบด้วยข้อเท็จจริง ๒ ส่วน ส่วนแรกคือข้อเท็จจริงที่ว่าโจทก์เป็นบุตรของเจ้ามรดก และส่วนที่สองคือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ของเจ้ามรดกที่รับรองว่าโจทก์เป็นบุตรของตน อาทิ เจ้ามรดกเป็นผู้แจ้งเกิดให้แก่โจทก์ว่าโจทก์เป็นบุตรของตน เจ้ามรดกยอมให้โจทก์ใช้ชื่อสกุลหรือเจ้ามรดกให้การอุปการะเลี้ยงดูหรือส่งเสียให้การศึกษา ตลอดจนแนะนำและแสดงออกแก่บุคคลทั่วไปอย่างเปิดเผยว่าโจทก์เป็นบุตร

23

บ. ไม่เคยมีพฤติการณ์ที่รับรองว่าโจทก์เป็นบุตรของตนมาก่อน โจทก์ไม่เป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว อันจะทำให้โจทก์เป็นทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิได้รับมรดกของ บ. ในฐานะผู้สืบสันดานตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๖๒๙ (๑) ประกอบมาตรา ๑๖๒๗ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับการยกยกทรัพย์มรดก ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) จ. มารดาผู้แทนโดยชอบธรรมของโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีและจัดการแทนโจทก์ ตามป.วิ.อ. มาตรา ๕ (๑) ประกอบมาตรา ๓ (๒) ปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้าง ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสองประกอบมาตรา ๒๒๕

24

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๘๘/๒๕๖๔ ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ผู้เสียหายที่ ๒ กับจำเลยทั้งสองเจรจาตกลงเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทน โดยจำเลยทั้งสองตกลงชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายที่ ๒ และผู้เสียหายที่ ๒ แถลงว่าหากจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่ตกลงกันก็ไม่ตั้งใจดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองทั้งทางแพ่งและทางอาญาต่อไป ตามรายงานกระบวนการพิจารณา และจำเลยทั้งสองได้ปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าวแล้ว ตามคำร้องขอวางเงินเพื่อบรรเทาผลร้ายให้แก่ผู้เสียหายทั้งสอง ถือเป็นกรณีที่ผู้เสียหายที่ ๒ ซึ่งเป็นบิดาของผู้เสียหายที่ ๑ ได้ยอมความแทนผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้เยาว์แล้ว อันเป็นการยอมความกันตามกฎหมายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓ (๕) และมาตรา ๕ (๑)

25

เมื่อความผิดฐานร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกายตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๐ วรรคแรก เป็นความผิดอันยอมความได้ตาม ป.อ. มาตรา ๓๒๑ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานดังกล่าวจึงระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒) ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกายกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ และเนื่องจากเป็นเหตุลักษณะคดี ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ซึ่งมีได้ฎีกาด้วยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๓ ประกอบมาตรา ๒๒๕

26

คำพิพากษาฎีกาใหม่ที่น่าสนใจเกี่ยวกับมาตรา ๒ (๔)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๑๗/๒๕๖๕ โจทก์ร่วม อายุ ๑๐ ปีเศษ ถูกจำเลยล่วงละเมิดทางเพศ บิดาโจทก์ร่วมหย่าขาดกับมารดาโดยให้มารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓ และมาตรา ๕(๑)

27

มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๐/๒๕๕๕ จำเลยลักขโมยรถของผู้เสียหายที่ ๒ ในขณะที่อยู่ในความครอบครองของผู้เสียหายที่ ๑ ไป ผู้เสียหายทั้งสองจึงเป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ และเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒(๔) มีสิทธิเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคารถยนต์ที่ผู้เสียหายสูญหายไป เนื่องจากการกระทำผิดคดีได้ ผู้ร้อง (ผู้รับประกันภัยรถยนต์คันเกิดเหตุ) มิใช่ผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ของจำเลยโดยตรง เพียงแต่อ้างสิทธิในฐานะผู้รับประกันภัยรถยนต์ที่ถูกจำเลยลักไป ซึ่งได้ขอใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายที่ ๒ ผู้รับประกันภัยรถยนต์ตามสัญญาประกันภัยและใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาจากจำเลย

28

ดังนั้น ความเสียหายของผู้ร้องที่ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไป จึงเกิดขึ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยมิใช่เกิดจากกระทำผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งเป็นการกระทำละเมิดของจำเลย สิทธิเรียกร้องความเสียหายของผู้ร้องจึงมิใช่เป็นการเรียกร้องในมูลละเมิดเช่นเดียวกันกับผู้เสียหายทั้งสอง

สิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ เป็นสิทธิเฉพาะตัวโดยแท้ของผู้เสียหายหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนตามมาตรา ๔,๕ และ๖ ผู้เสียหายที่จะถือว่าเป็นเจ้าหนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๐ จึงหมายถึงเสียหายในคดีอาญาเท่านั้น เมื่อผู้ร้องมิได้เป็นคู่ความหรือผู้เสียหาย คำพิพากษาย่อมไม่มีผลผูกพันผู้ร้อง ผู้ร้องชอบจะไปฟ้องร้องเป็นคดีใหม่และไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เสียหายเป็นเจ้าหนี้ในคดีนี้ได้

29

มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๙๒๙/๒๕๕๖ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมว่าโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๘๓๖๖ ต้นฉบับสูญหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุจึงขอใบแทนโฉนดที่ดินอันเป็นความเท็จ จำเลยทราบที่อยู่แล้วว่าความจริงจำเลยนำโฉนดที่ดินไปมอบให้แก่โจทก์ยึดถือไว้เพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่จำเลยกู้เงินโจทก์และจำเลยยังไม่ได้ชำระหนี้คืน ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗

30

ข้อเท็จจริงที่มีโต้เถียงกันในชั้นฎีกาฟังเป็นยุติว่า จำเลยทำสัญญากู้ยืมเงินโจทก์ โดยมอบโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ยึดถือไว้เป็นประกัน วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๐ จำเลยแจ้งต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมว่า โฉนดที่ดินสูญหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุและมีความประสงค์ขอยกใบแทนโฉนดที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการออกใบแทนโฉนดที่ดินให้วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้นวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ จำเลยจดทะเบียนโอนขายที่ดินให้แก่บุคคลอื่น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในปัญหาข้อกฎหมายว่า โจทก์มีผู้ใช้เสียหายจึงไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่

31

เห็นวานิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยตามหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน โจทก์มีฐานะเป็นเพียงเจ้าหนี้สามัญของจำเลย การที่จำเลยมอบโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์เพื่อยึดถือไว้เป็นประกันการกู้ยืมเงิน แม้ทำให้โจทก์มีสิทธิในอันที่จะยึดโฉนดที่ดินไว้จนกว่าจะได้รับชำระหนี้จากจำเลยสิ้นเชิง แต่ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิแก่โจทก์ที่จะฟ้องบังคับเอาแก่ที่ดินหรือบังคับอย่างใด ๆ ต่อโฉนดที่ดินที่จำเลยวางเป็นประกันได้เลยไม่ว่าในทางใด โจทก์คงมีสิทธิฟ้องบังคับจำเลยได้ตามหนังสือสัญญากู้ยืมเงินอย่างเจ้าหนี้สามัญเท่านั้น

32

ดังนั้น การที่จำเลยไปแจ้งแก่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐมว่าโฉนดที่ดินสูญหายไปเพื่อขอออกใบแทนโฉนดที่ดิน ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่ ย่อมมิได้กระทบต่อสิทธิอย่างใด ๆ ของโจทก์ในอันที่จะบังคับชำระหนี้เอาแก่จำเลยตามหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน สิทธิของโจทก์ในฐานะเจ้าหนี้สามัญมีอยู่อย่างไรคงมีอยู่เพียงนั้น มิได้ลดน้อยถอยลงไป ทั้งในการแจ้งแก่เจ้าพนักงานที่ดินโดยเฉพาะไม่เกี่ยวกับโจทก์ เพราะจำเลยมิได้กล่าวพาดพิงเจาะจงถึงโจทก์ ในอันจะถือว่าทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลย **โจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหาย** ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๔) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗

33

คำถาม คดีอาญาที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์และศาลมีคำสั่งตั้งผู้แทนเฉพาะคดีแล้วมารดาผู้เยาว์ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์จะมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายโดยยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้หรือไม่ (บทบรรณาธิการ สมัยที่ ๗๖)

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

34

ฎีกาที่ ๔๕๓๖/๒๕๖๕

พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานกระทำอนาจารพยายามกระทำชำเรา และกระทำชำเราผู้เสียหาย ผู้เสียหายเท่านั้นเป็นบุคคลได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดตามป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) ผู้คัดค้านซึ่งเป็นมารดาผู้เสียหายไม่ใช่ผู้เสียหาย แต่ผู้คัดค้านในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามป.วิ.อาญา มาตรา ๕ (๑) และมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการแทนผู้เสียหายตามป.วิ.อาญา มาตรา ๓ (๒)

ในคดีอาญาซึ่งผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ แม้ผู้แทนโดยชอบธรรมมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย แต่หากปรากฏว่าผู้แทนโดยชอบธรรมมีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เสียหาย ญาติของผู้นั้นหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องอาจร้องต่อศาลขอให้ตั้งเขาเป็นผู้แทนเฉพาะคดีตามป.วิ.อาญา มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งการที่ศาลจะตั้งผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้แทนเฉพาะคดีก็โดยคำนึงถึงประโยชน์เฉพาะตัวของผู้เสียหาย

35

ผู้คัดค้านมารดาผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์มีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เสียหาย กรณีมีความจำเป็นต้องตั้งผู้แทนเฉพาะคดีตามป.วิ.อาญา มาตรา ๖ คำสั่งของศาลล่างทั้งสองตั้งผู้ร้องซึ่งเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้แทนเฉพาะคดีถือได้ว่าเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้เสียหาย และมีผลทำให้ผู้คัดค้านไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามป.วิ.อาญา มาตรา ๕ (๑) และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการแทนผู้เสียหายตามป.วิ.อาญา มาตรา ๓ (๒) อีกต่อไป

36

คำพิพากษาฎีกาใหม่ที่น่าสนใจเกี่ยวกับ มาตรา ๕(๑)

ข้อสังเกต ความผิดอาญาแผ่นดิน บุคคลใดจะเป็นผู้กล่าวโทษก็ได้

ฎีกาที่ ๖๕/๒๕๖๕ ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยใช้อาวุธ ตามป.อ. มาตรา ๒๗๙ วรรคสี่ เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ถือเป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐมิใช่ความผิดต่อส่วนตัว บุคคลผู้พบเหตุความผิดมีอำนาจกล่าวโทษผู้กระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้ และพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีต่อจำเลยซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดโดยมิพักต้องคำนึงว่าผู้กล่าวโทษเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้เสียหายหรือไม่ ตามป.วิ.อาญา มาตรา ๑๒๑ แม้ผู้เสียหายที่ ๒ มิใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหายที่ ๑ และมีผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ ๑ ตามมาตรา ๕ (๑) ก็ไม่เป็นเหตุให้การกล่าวโทษของผู้เสียหายที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวน โจทก์มีอำนาจฟ้อง

37

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๘๑/๒๕๖๓ ในการฟ้องคดีเดิมของโจทก์มีการดำเนินการและมอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยคณะกรรมการชุดที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ครบองค์ประชุมชอบด้วยกฎหมายแล้ว ในระหว่างที่ยังไม่มีการไต่สวนมูลฟ้อง ทนายโจทก์จึงยื่นคำร้องขอถอนฟ้องคดีเดิมโดยอ้างว่าจะขอฟ้องเป็นคดีใหม่ ทั้งปรากฏว่าในวันรุ่งขึ้นหลังจากศาลอนุญาตให้ถอนฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้มายื่นคำฟ้องใหม่เป็นคดีนี้ในมูลคดีอาญาความผิดเดียวกันกับคดีก่อนและขอให้ลงโทษจำเลยในบทมาตราเดียวกันทันที อันแสดงให้เห็นว่าเหตุที่โจทก์ถอนฟ้องคดีก่อนเนื่องจากเห็นว่าโจทก์ดำเนินการและมอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยคณะกรรมการชุดที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะทำให้เป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย จึงประสงค์จะถอนฟ้องแล้วยื่นฟ้องใหม่ให้ถูกต้อง การถอนฟ้องคดีก่อนจึงมิใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายใน ป.วิ.อ. มาตรา ๓๖ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

38

ข้อสังเกต ทั้งสองฎีกาข้างต้น โจทก์ขอถอนฟ้องโดยระบุใน คำร้องว่าขอถอนฟ้องเพื่อขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ กรณีจึงเห็นเจตนาของโจทก์โดยชัดแจ้งว่ายังประสงค์จะดำเนินคดี แก่จำเลยอยู่ อย่างไรก็ตาม แม้คำร้องจะไม่ระบุชัดแจ้งเช่นนั้น แต่ ถ้าข้อเท็จจริงได้ความว่าผู้เสียหายได้ขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับ พนักงานอัยการก่อนถอนฟ้อง หรือในวันเดียวกับที่ถอนฟ้องถือว่า มิใช่การถอนฟ้องโดยเด็ดขาด (ฎีกาที่ ๙๔๕๔/๒๕๕๓, ๒๖๘๓/๒๕๒๒)

39

คำพิพากษาศาลฎีกาที่น่าสนใจ

มาตรา ๓๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๐๔/๒๕๖๒

ความผิดของจำเลยฐานลักทรัพย์เอาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (บัตรเบิกถอนเงินอัตโนมัติหรือ เอทีเอ็ม) ของผู้เสียหายไปในเวลากลางคืนและฐานลักทรัพย์โดยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ เบิกถอนเงินสดจากบัญชีของผู้เสียหายในเวลากลางคืน ตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ (๑) วรรคหนึ่ง ปรากฏตามคำร้องขอให้ผู้พิพากษาอนุญาตให้ฎีกาและตามฎีกาของจำเลย ซึ่งโจทก์ไม่ยื่นคำแก้ฎีกาโต้แย้งเป็นอื่นว่าจำเลยเป็นน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับ ส. ผู้เสียหาย ซึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๑ บัญญัติให้ความผิดนี้เป็นความผิดฐานหนึ่ง (ใน มาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๓๖) ที่ให้เป็นความผิดอันยอมความได้

40

ต่อ

คดีนี้เมื่อในชั้นอุทธรณ์จำเลยได้ชี้ดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย เป็นเงินเท่าจำนวนที่จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนไป และ ผู้เสียหายทำหนังสือไม่ติดใจ เอาความทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ จำเลยอีกต่อไป จึงเป็นการยอมความคดีอาญาก่อนคดีถึงที่สุด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ วรรคสอง ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของ โจทก์ย่อมระงับ ไปตามมาตรา ๓๙ (๒)

41

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๐๕/๒๕๖๒ พฤติการณ์ที่จำเลยที่ ๓ รับแคชเชียร์เช็คจาก จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มา แล้วนำไปขึ้นเงินจากธนาคาร เพื่อบรรลุตฤประสงค์สุดท้ายคือ เงินที่ได้จากการหลอกลวงของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จใน การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงการที่จำเลยที่สามรับแคชเชียร์เช็คไว้แล้วนำไปฝากเข้า บัญชีของจำเลยที่ ๓ จึงไม่ใช่การกระทำความผิดฐานรับของโจร เมื่อการกระทำของ จำเลยที่ ๓ เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงจำเลยที่ ๓ จึง มีความรับผิดในฐานะเป็นตัวการร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในความผิด ฐานฉ้อโกง การปรับบทกฎหมายให้ถูกต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ซึ่ง ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง โจทก์ฟ้องจำเลยที่สามในข้อหารับของโจร แต่ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏ ในการพิจารณาฟังได้ว่าจำเลยที่ ๓ กระทำความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกง จึงไม่ใช่ข้อ แตกต่างในสาระสำคัญ...

42

ทั้งจำเลยที่ ๓ ไม่ได้หลงต่อสู้ ศาลฎีกาจึงลงโทษจำเลยที่ ๓ ฐานร่วมกันฉ้อโกงตามข้อเท็จจริงที่ได้ความจากการพิจารณาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสองและวรรคสาม ความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงเป็นความผิดต่อส่วนตัว อันจะถอนฟ้องหรือยอมความในเวลาใดก่อนคดีนี้ถึงที่สุดก็ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ วรรคสอง เมื่อโจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยที่ ๓ ในระหว่างระยะเวลายื่นฎีกาคดียังไม่ถึงที่สุด และจำเลยที่สามไม่ได้คัดค้านจึงเป็นการถอนฟ้อง หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๓ ย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

43

คำถาม การถอนฟ้องคดีอาญาในอันที่จะทำให้ฟ้องคดีนั้นขึ้นใหม่ไม่ได้นั้นเป็นการถอนฟ้องไปเป็นการเด็ดขาดหรือไม่ (บทบรรณาธิการ สมัยที่ ๗๖)

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

ฎีกาที่ ๑๒๒๒/๒๕๖๕ คำร้องขอถอนฟ้องคดีก่อนระบุว่า โจทก์กับพวกรวม ๑๗ คน ขอถอนฟ้องคดีก่อนซึ่งมีวงแชร์ถึง ๒๓ วง เพื่อดำเนินการให้โจทก์แต่ละคนฟ้องจำเลยทั้งสี่กับพวกรวม ๑๓ คน เป็นคดีใหม่คนละสำนวนแยกจากกันเพื่อความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาเนื่องจากในส่วนของโจทก์แต่ละรายมีรายละเอียดและข้อเท็จจริงจำนวนมาก แสดงว่าโจทก์ยังตั้งใจที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสี่อยู่อีก ทั้งหลังจากศาลอนุญาตให้ถอนฟ้องคดีแล้วเพียง ๑๙ วัน โจทก์ได้ยื่นคำฟ้องใหม่เป็นคดีนี้ในมูลความผิดเฉพาะในส่วนของโจทก์ที่เป็นสมาชิกวงแชร์เท่านั้น ดังนั้น การถอนฟ้องในคดีก่อนแสดงให้เห็นเจตนาของโจทก์ว่าโจทก์ประสงค์จะถอนฟ้องเพื่อฟ้องจำเลยทั้งสี่เป็นคดีใหม่โดยลำพังแยกจากสมาชิกวงแชร์คนอื่น มิใช่การถอนฟ้องเด็ดขาด ตามความหมายในป.วิ. อาญา มาตรา ๓๖

44

ฎีกาที่ 2565/2565 แม้ใจทกร่วมไม่ใช่พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี ตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 145 ซึ่งเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนจะต้องกระทำเองเป็นการเฉพาะตัว ตามป.วิ อาญา มาตรา 38 และมาตรา 144 แต่ไม่ได้หมายความว่าพนักงานสอบสวนจะต้องกระทำเองเป็นการเฉพาะตัวทั้งหมด ซึ่งป.วิ.อาญา มาตรา 128 (1) และ (2) บัญญัติให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนที่จะร้องขอหรือสั่งให้พนักงานอื่นทำการแทนตนได้บ้าง

45

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๐๓/๒๕๖๒ จำเลยที่ ๓ ถึงแก่ความตายในระหว่างระยะเวลาขึ้นอุทธรณ์ สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องจำเลยที่ ๓ ย่อมระงับไปโดยความตายของผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๑) แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำพิพากษาเป็นคุณแก่จำเลยที่ ๓ และไม่ได้จำหน่ายคดีของจำเลยที่ ๓ ออกเสียจากสารบบความ เป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง

46

ฎีกาที่ ๕๓๔ - ๕๓๕/๒๕๖๖ เมื่อจำเลยที่ ๒ ถึงแก่ความตายระหว่างการพิจารณาคดีของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ สิทธิในการนำคดีอาญาของจำเลยที่ ๒ มาฟ้องยอมระงับไปตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๓๙ (๑) **แต่สำหรับคดีส่วนแพ่งนั้น ต้องเป็นไปตามบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง** ดังนี้ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ต้องดำเนินการตามป.วิ.แพ่ง มาตรา ๔๒ เสียก่อน กล่าวคือ หากครบกำหนดหนึ่งปี นับแต่จำเลยที่ ๒ ถึงแก่ความตายแล้ว ไม่มีบุคคลใดร้องขอเข้ามาเป็นคู่ความแทนหรือเข้ามาตามหมายเรียกของศาล จึงให้จำหน่ายคดีส่วนแพ่งออกเสียจากสารบบความ ฉะนั้น การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ต่วนมีคำสั่งจำหน่ายคดีส่วนแพ่งในส่วนของจำเลยที่ ๒ ออกเสียจากสารบบความ ย่อมเป็นการไม่ชอบ

47

ฎีกาที่ ๘๒๑/๒๕๖๕ การพิพากษาคดีในส่วนแพ่งที่ให้ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญานั้น เมื่อศาลฎีกาสั่งจำหน่ายคดีส่วนอาญาของจำเลยจากสารบบความ เนื่องจากจำเลยถึงแก่ความตายระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ระงับไปตามป.วิ.อ.มาตรา ๓๙ (๑) แล้วศาลฎีกาจะพิพากษาคดีในส่วนอาญาเกี่ยวกับจำเลยต่อไปอีกไม่ได้ **จึงถือว่าคดีในส่วนอาญายังไม่ถึงที่สุดและจะนำข้อเท็จจริงในคดีที่ยังไม่ถึงที่สุดมารับฟังในคดีแพ่ง ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญานั้นยอมไม่ได้** เป็นการใช้บังคับด้วยป.วิ.อ.มาตรา ๔๖ คดีส่วนแพ่งจึงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงใหม่จากพยานหลักฐานในสำนวนจำเลยถึงแก่ความตายในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา โดยมี จ. เข้ามาเป็นคู่ความแทน ก็เพียงเข้ามาดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปแทนจำเลยเท่านั้น ศาลจึงต้องพิพากษาให้จำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนและดอกเบี้ยแก่ผู้ร้อง และชั้นบังคับคดีก็บังคับเอาจากกองมรดกของจำเลย

48

คำถาม การถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความ ในความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินของผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้อำนาจการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กตามคำสั่งศาล หรือไม่ได้รับอนุญาตจากศาล สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปหรือไม่ (บทบรรณาธิการ สมัยที่ ๗๖)

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

ฎีกาที่ ๔๙๐๓/๒๕๖๕ การถอนคำร้องทุกข์ตามป.วิ.อาญา มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง เป็นสิทธิของผู้ร้องทุกข์ที่จะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ แต่ การถอนคำร้องทุกข์อันจะเป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ที่ขอให้ ลงโทษจำเลยตามป.อ. มาตรา ๓๕๓ และ มาตรา ๓๕๕ ซึ่งเป็นความผิดอัน ยอมความได้ตามมาตรา ๓๕๖ ระงับไปตามป.วิ.อาญา มาตรา ๓๙ (๒) ต้องเป็น การถอนคำร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมาย

49

สิทธิถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานยกยอกถือเป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินการที่ศาล เยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งตั้ง น. เป็นผู้ปกครองของผู้เสียหายทั้งสาม และให้ตั้งผู้อำนาจการ สถานพินิจเป็นผู้กำกับปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เสียหายทั้งสามแต่ น. ทำ บันทึกข้อตกลงว่าผู้ปกครองผู้เสียหายทั้งสามถอนคำร้องทุกข์ ความผิดฐานยกยอกซึ่งเป็นสิทธิ เกี่ยวกับทรัพย์สินคดีนี้ อันเป็นการทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เสียหายทั้งสามซึ่งเป็นผู้ เยาว์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้อำนาจการสถานพินิจซึ่งเป็นการไม่ชอบการแสดงเจตนา ตามบันทึกข้อตกลงนี้ถือไม่ได้ว่าเป็นการแสดงเจตนาถอนคำร้องทุกข์โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทั้ง น. ทำบันทึกข้อตกลงอันมีลักษณะเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความโดยไม่ได้รับอนุญาต จากศาลเยาวชนและครอบครัวยังเป็นการไม่ชอบด้วยป.พ.พ. มาตรา ๑๕๗๔ (๑๒) ถือไม่ได้ว่า เป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของพนักงานอัยการ โจทก์ไม่ระงับไป ตามป.วิ.อาญา มาตรา ๓๙ (๒)

50

ฎีกาที่ ๒๕๙๘/๒๕๖๕ ข้อตกลงตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นที่ให้จำหน่ายคดีชั่วคราวและนัดพร้อมเพื่อฟังผลการชำระหนี้หรือถอนคำร้องทุกข์หรือฟังคำพิพากษาแต่ครั้งที่โจทก์ร่วมให้จำหน่ายถอนชำระหนี้แก่โจทก์ร่วมโดยมีเงื่อนไขให้จำหน่ายชำระหนี้ให้ครบถ้วนก่อนโจทก์ร่วมจึงจะถอนคำร้องทุกข์ ซึ่งตราบิตที่จำหน่ายยังไม่ได้ชำระเงินให้แก่โจทก์ร่วมครบถ้วน โจทก์ร่วมก็ยังตั้งใจที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำหน่ายอยู่เช่นเดิม ดังนี้ ไม่ได้มีลักษณะเป็นการยอมความอันจะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับสิ้นไป ตามป.วิ อาญา ๓๙ (๒)

51

ฎีกา ๑๓๗๐/๒๕๖๕ คดีอาญาก่อนโจทก์ทั้งสองฟ้องจำหน่ายในข้อหาปลอมและใช้เอกสารปลอมเช็คที่จำหน่ายพร้อมสัญญากู้เงินเงินก่อนทำหนังสือรับสภาพหนี้และสั่งจ่ายเช็คตามฟ้อง เมื่อเช็คที่โจทก์ทั้งสองนำไปฟ้องจำหน่ายในคดีก่อนเป็นเช็คคนละฉบับกับที่มาฟ้องเป็นคดีนี้ซึ่งเป็นการกระทำต่างกัน แม้จำหน่ายจะออกเพื่อการชำระหนี้อันมีมูลหนี้มาจากหนี้กู้ยืมเช่นเดียวกัน โจทก์ทั้งสองยอมนำมาฟ้องจำหน่ายเป็นคดีนี้ได้ ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

52

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๔๖/๒๕๖๔ แม้ฟ้องของโจทก์คดีนี้กับฟ้องของโจทก์คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๓๑/๒๕๖๒ ของศาลชั้นต้น ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้วนั้น จะมีมูลคดีสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์เดียวกันที่ทั้งผู้เสียหายและจำเลยคดีนี้มีปากเสียงทะเลาะวิวาทกันก็ตาม แต่คดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.๒๓๑/๒๕๖๒ ของศาลชั้นต้น โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษผู้เสียหายคดีนี้เป็นจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานร่วมกับพวกใช้กำลังทำร้ายจำเลยคดีนี้โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๙๑, ๘๓ โดยมีได้ฟ้องจำเลยเป็นจำเลยในคดีดังกล่าวด้วย ส่วนคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานทำร้ายผู้เสียหายให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ และดูหมิ่นซึ่งหน้าตาม ป.อ. มาตรา ๙๑, ๒๙๕, ๓๙๓ จำเลยทั้งสองคดีมิใช่บุคคลคนเดียวกันจึงมิได้เป็นคู่ความเดียวกัน กรณีหาใช่เป็นการดำเนินคดีซ้ำแก่จำเลยในมูลความผิดเดียวกันไม่ฟ้องของโจทก์คดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.๒๓๑/๒๕๖๒ ของศาลชั้นต้น

53

ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.๒๓๑/๒๕๖๒ ของศาลชั้นต้น โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษผู้เสียหายคดีนี้เป็นจำเลยที่ ๓ ในความผิดฐานร่วมกับพวกใช้กำลังทำร้ายจำเลยคดีนี้โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตาม ป.อ. มาตรา ๓๙๑, ๘๓ ผู้เสียหายคดีนี้ให้การรับสารภาพโดยไม่มี การสืบพยานหลักฐาน ดังนี้ แม้ศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้เสียหายคดีนี้ ก็ผูกพันผู้เสียหายคดีนี้ได้เพียงว่าผู้เสียหายคดีนี้กับพวกร่วมกันใช้กำลังทำร้ายจำเลย ซึ่งเป็นผู้เสียหายคดีดังกล่าวโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจเท่านั้น ประการสำคัญที่สุดคดีนี้ เป็นคดีความผิดอาญาแผ่นดินมิใช่ความผิดต่อส่วนตัวที่จะต้องมีการร้องทุกข์ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจสอบสวนได้ตาม มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องมีการร้องทุกข์กล่าวโทษจากผู้เสียหาย ดังนั้น ไม่ว่าผู้เสียหายจะเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือไม่ ย่อมไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไปเพราะถึงอย่างไรโจทก์ก็มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ฎีกาของจำเลยข้อนี้จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง, ๒๕๒ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕

54

คำถาม ศาลชั้นต้นยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ผู้ร้องจะอุทธรณ์ คำสั่งศาลชั้นต้นได้ทันทีหรือไม่ (บทบรรณาธิการสมัยที่ 76)

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๐/๒๕๖ ๖ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของผู้ร้องมีผลทำให้คำร้องของผู้ร้องเสร็จสิ้นไปจากศาล ไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณาไม่ต้องห้ามอุทธรณ์คำสั่งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๖ ผู้ร้องขอที่จะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นได้ทันที แต่ต้องอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘ มิฉะนั้นคดีของผู้ร้องในส่วนของคำขอเข้าร่วมเป็นโจทก์เป็นอันยุติตามคำสั่งของศาลชั้นต้น

55

คำถามที่น่าสนใจ

๑. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานยักยอกตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ การที่จำเลยตกลงชำระเงินที่ยักยอกคืนแก่โจทก์ร่วม เมื่อโจทก์ร่วมได้รับชำระครบถ้วนแล้ว จะถอนคำร้องทุกข์ให้เป็นการตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันก่อนคดีถึงที่สุด ทำให้สิทธินำคดีอาญาของโจทก์มาฟ้องระงับสิ้นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒) หรือไม่ (บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๕)

56

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๙๘/๒๕๖๕ ตามรายงานกระบวนการพิจารณาลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้ความว่าผู้ประนีประนอมไกล่เกลี่ยแล้วคู่ความตกลงกันได้ โดยจำเลยตกลงชำระหนี้ตามฟ้องให้แก่โจทก์ร่วม จำนวน ๒,๑๐๔,๙๙๑.๑๓ บาท ในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เมื่อโจทก์ร่วมได้รับชำระครบถ้วนแล้ว โจทก์ร่วมจะถอนคำร้องทุกข์ให้แก่จำเลย โดยโจทก์ไม่คัดค้าน แต่ถึงวันนัดจำเลยยังไม่สามารถชำระเงินแก่โจทก์ร่วมตามที่ตกลงกันและขอเลื่อนนัดพร้อมเพื่อฟังผลการชำระหนี้หรือนัดฟังคำพิพากษาไปอีกหลายนัดจนถึงวันนัดในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ จำเลยยังคงไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ร่วมจนครบถ้วน

57

ต่อ

โจทก์ร่วมจึงแถลงขอให้ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษา และศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยตามรายงานกระบวนการพิจารณาลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ ยิ่งทำให้เห็นเจตนาของโจทก์ร่วมชัดเจนว่าตราบไต่ที่จำเลยยังไม่ได้ชำระเงินให้แก่โจทก์ร่วมครบถ้วน โจทก์ร่วมก็ยังตั้งใจที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยอยู่เช่นเดิม ดังนี้ ข้อตกลงที่โจทก์ร่วมให้จำเลยผ่อนชำระหนี้แก่โจทก์ร่วมดังกล่าว จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นการยอมความอันจะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องต้องระงับสิ้นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒)

58

กรณีอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ป. วิ. อ. มาตรา ๒๐ เดิม ต้องเป็นความผิดซึ่งกระทำลงนอกราชอาณาจักรทั้งหมด **ถ้าความผิดนั้นกระทำนอกราชอาณาจักร แต่ส่วนหนึ่งกระทำในราชอาณาจักร** กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา ๒๐ ฎีกาที่ ๒๖๗๙/๒๕๕๙, ๓๑๑๘/๒๕๕๙

59

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗๙/๒๕๕๙ โจทก์ร่วมดำเนินการติดต่อซื้อขายข้าวสารจากจำเลยที่ ๑ ในประเทศไทยและมีการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในขณะที่โจทก์ร่วมอยู่ต่างประเทศ **ซึ่งจำเลยที่ ๑ อยู่ในประเทศไทย** การที่จำเลยที่ ๑ พุดหลอกหลวงโจทก์ร่วมให้หลงเชื่อและมีการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของจำเลยที่ ๑ ที่ประเทศไทยแม้จะมีการส่งมอบเงินจำนวนหนึ่งในต่างประเทศก็ตาม แต่มีการกระทำส่วนหนึ่งอยู่ในประเทศไทย **จึงไม่ใช่เป็นการกระทำ ความผิดนอกราชอาณาจักร**ซึ่งพนักงานอัยการต้องเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐

60

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๑๘/๒๕๕๙ โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่าจำเลย ร่วมกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน โดยเหตุเกิดที่ตำบล นากลางอำเภอากลางจังหวัดหนองบัวลำภูและแขวงบางนาเขตบางนา กรุงเทพมหานครและประเทศสิงคโปร์ เกี่ยวพันกันจึงเป็นกรณีการ กระทำของจำเลยเป็นความผิดซึ่งหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่างๆกัน ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๑๙ (๔)

61

ต่อ

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจึงเป็นพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับ จำเลยได้อยู่ในเขตอำนาจ ไม่ใช่กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทย ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรอย่างเดียวกับ ป. วิ. อ. มาตรา ๒๐ ซึ่ง อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีนี้ ตามฟ้องจับจำเลยได้เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๓ และนำส่งพนักงาน สอบสวนแล้ว การสอบสวนจึงเป็นไปโดยชอบ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ ได้

62

ต่อ

ต่อมา มีคำพิพากษาฎีกา ที่ ๖๕๕๒/๒๕๕๙ เปลี่ยนแนวใหม่เป็นว่า กรณีความผิดที่เกิดในราชอาณาจักรเกี่ยวพันกับความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักร ถือว่าเป็นความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรตาม มาตรา ๒๐ อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

63

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๕๕๒/๒๕๕๙ คดีนี้โจทก์ฟ้องและนำสืบว่า จำเลยพา ร. ผู้เสียหายจากประเทศไทยส่งออกไปนอกราชอาณาจักรยังประเทศญี่ปุ่น แล้วหวังเหนี่ยวกักขังไว้และจัดให้อยู่อาศัยในประเทศญี่ปุ่นเพื่อให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณีที่สถานที่การค้าประเวณีที่ประเทศญี่ปุ่น โดยการฉ้อฉลและใช้อุบายหลอกลวงผู้เสียหาย เพื่อบังคับข่มขู่ให้ผู้เสียหายกระทำการค้าประเวณีหรือเพื่อสนองความใคร่หรือสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใดอันเป็นการมิชอบเพื่อจำเลยจะได้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้เสียหายโดยผู้เสียหายไม่ยินยอมและไม่สามารถขัดขืนได้

64

ต่อ

เหตุเกิดที่ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นหลายท้องถิ่น อันเป็นการกระทำตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖, ๕๒ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๙ ป.อ. มาตรา ๒๘๓ การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการทำความผิดที่มีโทษตามกฎหมายไทยและได้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรไทยด้วย ซึ่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้

65

ฎีกาที่ ๕๘๒/๒๕๖๕ โจทก์บรรยายฟ้องและนำสืบว่าจำเลยทั้งเจ็ดกับพวก ร่วมกันทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ฐานร่วมกันฉ้อโกง ประชาชน และฐานร่วมกันพยายามฉ้อโกงประชาชนด้วยการโทรศัพท์จากต่างประเทศ หลอกลวงให้ผู้เสียหายโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้าย เป็นเหตุให้ผู้เสียหายที่ ๑ ถึงที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๗ หลงเชื่อโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้าย การกระทำทั้งหมด ตั้งแต่โทรศัพท์จากต่างประเทศหลอกลวงผู้เสียหายทั้งเจ็ดจนกระทั่งผู้เสียหายที่ ๑ ถึงที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๗ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้ายเป็นความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักร ตามป.วิ. อาญา มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง เมื่อพันตำรวจเอก ส. เสนอความเห็นต่ออัยการสูงสุดและอัยการสูงสุดได้แต่งตั้งให้พันตำรวจเอก ส. กับพวกเป็นพนักงานสอบสวนคดีนี้ถือว่าพันตำรวจเอก ส. กับพวกมีอำนาจทำการสอบสวนตาม มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง การสอบสวนชอบด้วยกฎหมาย โจทก์มีอำนาจฟ้อง

66

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า อัยการสูงสุดมอบหมายให้พนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้พนักงานอัยการสำนักงานคดีอาญาร่วมทำการสอบสวนและให้ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ดังนี้ พนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จึงมีอำนาจสอบสวนคดีนี้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง (ข้อสอบเนติฯ สมัย ๗๐)

67

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๘๙/๒๕๖๕

คำฟ้องโจทก์บรรยายรายละเอียดการกระทำความผิดของจำเลยโดยระบุสถานที่เกิดเหตุในประเทศไทย คือตำบลไตไม่ปรากฏชัดอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคายจังหวัดหนองคาย และแขวงไตเขตไตไม่ปรากฏชัด กรุงเทพมหานคร มิได้ระบุว่ามิได้ระบุว่ามีสถานที่เกิดเหตุนอกราชอาณาจักร แม้ตามฟ้องอาจมีการระบุถึงการกระทำที่มีการหลอกลวงผู้เสียหายที่ ๒ ซึ่งเป็นคนต่างด้าวสัญชาติลาว และผลการหลอกลวงผู้เสียหายที่ ๒ ได้นำพาผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นคนต่างด้าวสัญชาติลาว เข้ามาในราชอาณาจักรไทยให้จำเลยรับผู้เสียหายที่ ๑ ไว้ที่ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคายจังหวัดหนองคาย

68

คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ มาตรา ๑๒๐

ฎีกาที่ ๖๖๓๒/๒๕๖๑ หนังสือมอบอำนาจมีข้อความว่า โจทก์ร่วมขอ มอบอำนาจให้ ส.ผู้รับมอบอำนาจให้ทำการดังนี้ ข้อ ๑ “แจ้งความร้องทุกข์ ดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองฉะเชิงเทราหรือพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนคดีอาญากับบริษัท ศ.(จำเลยที่ ๑) ในเรื่องที่บริษัท ศ.ได้ทำการยกยอกเหล็กเส้นที่ใช้ในการก่อสร้าง ซึ่งผู้มอบอำนาจได้ส่งชื่อ....” ตามหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวระบุชัดเจนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ เท่านั้น ไม่มีข้อความใด ๆ ที่ระบุให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ หรือผู้ร่วมกระทำความผิด กับจำเลยที่ ๑ แต่อย่างใด

69

ทั้งความเป็นนิติบุคคลของจำเลยที่ ๑ นั้น เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก จากความเป็นบุคคลของจำเลยที่ ๒ ที่มีฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำ การแทนจำเลยที่ ๑ ประกอบกับความรับผิดชอบในทางอาญาเป็นเรื่อง เฉพาะตัวของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ บุคคลจักต้องรับโทษในทาง อาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเท่านั้น การ ที่จำเลยทั้งสองจะต้องรับผิดชอบในผลแห่งการกระทำผิดเป็นเรื่องเฉพาะตัว ของแต่ละบุคคล เมื่อโจทก์ร่วมมีหนังสือมอบอำนาจให้ ส.ร้องทุกข์ต่อ พนักงานสอบสวนโดยระบุให้ดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยที่ ๑ เท่านั้น

70

ต่อ

กรณีจึงไม่มีผลที่จะให้ถือได้ว่าโจทก์ร่วมร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ เพื่อให้รับผิดในฐานะที่ได้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ ด้วย พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวนคดีสำหรับจำเลยที่ ๒ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๑๒๐

71

ฎีกาที่ ๖๑๙๔/๒๕๖๒

ในการสอบคำให้การผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ไม่มีกฎหมายใดบังคับให้พนักงานสอบสวนต้องสอบคำให้การผู้ต้องหาใหม่ หากในภายหลังมีพยานให้การเกี่ยวกับวันเวลากระทำความผิดแตกต่างไปจากเดิม การที่พนักงานสอบสวนไม่เรียกจำเลยมาสอบคำให้การใหม่ จึงไม่ทำให้การสอบสวนไม่ชอบ โจทก์มีอำนาจฟ้อง

72

ฎีกาที่ ๑๙๕๗/๒๕๖๓ จำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ และประทับตราสำคัญของโจทก์ร่วมที่ ๑ ในช่วงผู้มอบฉันทะ (ผู้ขอคืน) ในหนังสือแจ้งคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ก.พ. ๗๒ และลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ ในเอกสารประกอบเพื่อขอรับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มอันได้แก่ หนังสือมอบอำนาจ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของโจทก์ร่วมที่ ๑ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของโจทก์ร่วมที่ ๒ รวม ๘ ชุด ซึ่งในกรณีเกี่ยวกับลายมือชื่อนั้นไม่มีกฎหมายให้อำนาจลงลายมือชื่อแทนกันได้ แม้เจ้าของลายมือชื่ออนุญาตหรือให้ความยินยอมก็ลงลายมือชื่อแทนไม่ได้ ดังนั้น ที่จำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ ในเอกสารจึงเป็นการลงลายมือชื่อปลอมในเอกสารดังที่บัญญัติไว้ใน ป.อ. มาตรา ๒๖๔

73

ฎีกาที่ ๑๖๙๒/๒๕๖๔ ความผิดฐานรับของโจร ความผิดฐานมีอาวุธปืนที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย และฐานพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควรและโดยไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นความผิดต่อแผ่นดิน พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจสอบสวนในความผิดดังกล่าวได้เองโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยคำร้องทุกข์หรือการมอบคดีจากผู้เสียหาย แม้จำสืบเอก ก. ร้องทุกข์โดยไม่ได้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหาย หากทำให้มีผลกระทบต่ออำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวน ซึ่งสามารถดำเนินการสอบสวนความผิดดังกล่าวได้โดยชอบไม่ ดังนั้นเมื่อปรากฏว่าพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนโดยชอบแล้ว พนักงานอัยการโจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐

74

ฎีกาที่ ๓๕๗๘/๒๕๖๔ องค์ประกอบความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์นั้น ต้องกระทำต่อทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ซึ่งคำว่า "ทรัพย์ของผู้อื่น" นั้นย่อมหมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากเจ้าของทรัพย์ให้เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์นั้น เมื่อรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุเป็นของ ล. และผู้เสียหายยืมจากเพื่อนรุ่นน้องมาใช้ โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ล. ซึ่งเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุได้มอบหมายโดยตรงให้ผู้เสียหายเป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาจักรยานยนต์คันดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของทรัพย์ได้ ผู้เสียหายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ เมื่อ ล. ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวนจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ การที่พนักงานสอบสวนสอบสวนจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานดังกล่าวจึงเป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานนี้ และผู้เสียหายไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในการซ่อมรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุแก่ผู้เสียหายได้

75

ฎีกาที่ ๖๕/๒๕๖๕ ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยใช้อาวุธ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ถือเป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐมิใช่ความผิดต่อส่วนตัว บุคคลผู้พบเหตุความผิดมีอำนาจกล่าวโทษผู้กระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้ และพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีต่อจำเลยซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดโดยมีพิกัดต้องค้ำประกันว่าผู้กล่าวโทษเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้เสียหายหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๑ แม้ผู้เสียหายที่ ๒ มิใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหายที่ ๑ และมีผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ ๑ ตามมาตรา ๕ (๑) ก็ไม่เป็นเหตุให้การกล่าวโทษของผู้เสียหายที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจสอบสวน โจทก์มีอำนาจฟ้อง

76

๑. พนักงานสอบสวนมิได้ขอให้ฝากขังผู้ต้องหา ต่อศาลภายในกำหนด หรือมีการควบคุมตัวเกิน กำหนดระยะเวลาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๘๗ จะเป็นเหตุ ให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่

77

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๙๔/๒๕๕๐ จำเลยที่ ๑ ฎีกาว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เพราะจำเลยที่ ๑ ถูกจับวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ มีใช้วันที่ ๒๑ โจทก์ต้องฝากขังและ ฟ้องจำเลยที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เมื่อโจทก์ฟ้องเกินกำหนดระยะ ฝากขังโดยมิได้ขออนุญาตจากอัยการสูงสุด จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ นั้น เห็นว่า กรณีที่จำเลยที่ ๑ ฎีกาเป็นเรื่องการควบคุมตัวจำเลยที่ ๑ ในชั้นสอบสวน ซึ่งพนักงาน ส อ บ ส ว น จะ ต้ อ ง ข อ อ ำ น า จ ศ า ล ฝ า ก ขั ง จ ำ เ ล ย ที่ ๑ หากพนักงานสอบสวนมิได้ขอฝากขังต่อศาลภายในกำหนด เมื่อพ้นอำนาจการควบคุมตัว ผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนต้องปล่อยตัวผู้ต้องหาไป **หาใช่ เป็นเหตุให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องไม่** เมื่อโจทก์ฟ้องคดีภายในอายุความ โจทก์ย่อมมีสิทธิ นำคดีอาญามาฟ้องได้ ฎีกาของจำเลยที่ ๑ ข้อนี้นิ่งไม่ขึ้น

78

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๑๓/๒๕๕๒ จำเลยฎีกาว่า จำเลยถูกควบคุมตัวเป็นเวลา ๘๖ วัน เกินกว่าที่ต้องถูกควบคุมตัวจริง ๘๔ วัน ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๘๗ อยู่ ๒ วัน ขอให้ยกฟ้องนั้น ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเรื่องในชั้นสอบสวนของพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนที่จะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกำหนดไม่ได้ เว้นแต่จะขออำนาจศาลฝากขังเป็นระยะ ๆ ไป และเป็นคนละส่วนกับเรื่อง การฟ้องโดยจำเลยให้การรับสารภาพ ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ในชั้นพิจารณาของศาล หากได้ความว่าจำเลยถูกควบคุมตัวเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้จริง ก็เป็นเรื่องที่ต้องไปว่ากล่าวเอากับผู้ที่ควบคุมตัวโดยไม่ชอบเหล่านั้น หาทำให้ กระบวนการสอบสวนที่ชอบและการนำคดีมาฟ้องยังศาลเสียไปไม่

79

ต่อ

ทั้งหากมีการควบคุมตัวเกินกำหนด ก็ไม่ต้องห้ามที่พนักงานอัยการจะนำตัวผู้ต้องหามาส่งฟ้องศาล โดยวิธีจับตัวมาส่งศาลฟ้องได้ รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้อำนาจศาลที่จะยกฟ้องคดีเช่นนี้ได้ คงมีแต่ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ เท่านั้น มิฉะนั้นจะเป็นช่องทางให้มีผู้กล่าวอ้างเอาประโยชน์จากการควบคุมตัวเกินกำหนดได้ยิ่งกว่าการสอบสวนที่ชอบ และการพิจารณาที่กระทำโดยศาล ที่จำเลยฎีกาขอให้ยกฟ้องในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพโดยไม่ต้องสืบพยานประกอบเช่นนี้ฟังไม่ขึ้น

80

ฎีกาที่ ๖๕๙/๒๕๖๓ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๔ บัญญัติให้พนักงานสอบสวนต้องแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหา นั้น มีเจตนารมณ์เพียงเพื่อให้ผู้ต้องหาทราบว่า จะถูกสอบสวนในเรื่องใด และทราบว่า การกระทำของผู้ต้องหา เป็น ความผิด โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งทุกข้อหาทุกตัวบทกฎหมาย และทุกกระทงความผิดเสมอไป เดิมพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยว่ากระทำความผิดในเวลาใดไว้ แต่เมื่อสอบสวนแล้วปรากฏว่าจำเลยกระทำความผิดในเวลาอื่นด้วย ก็สามารถสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำในเวลาอื่นได้

81

ต่อ

เมื่อข้อเท็จจริงจากการสอบสวนได้ความเพิ่มเติมว่า จำเลยกระทำความผิดในช่วงวันเวลาอื่นที่ใกล้ชิดกับการกระทำความผิดที่ได้แจ้งข้อหาไว้เดิม ย่อมถือได้ว่าการสอบสวนในความผิดที่จำเลยกระทำในช่วงวันเวลาอื่นโดยชอบแล้ว ประกอบกับชั้นสอบสวนจำเลยให้การปฏิเสธโดยไม่มีรายละเอียดแห่งการปฏิเสธ และเพิ่งอ้างมาว่า จำเลยไม่เข้าใจข้อหาและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ทำให้ไม่สามารถให้การและนำพยานหลักฐานมาต่อสู้อคดีได้ ถูกต้องหลังจากที่ศาลล่างทั้งสองมีคำพิพากษาแล้ว ไม่น่าเชื่อว่าจำเลยไม่เข้าใจข้อหาและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดที่จำเลยกระทำในช่วงเวลาที่การสอบสวนได้ความเพิ่มเติมได้

82

ฎีกาที่ ๓๗๙๑/๒๕๖๔ พนักงานสอบสวนจะต้องเป็นผู้ที่คิดตั้งข้อหาขึ้นเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาตามข้อเท็จจริงที่ได้ความจากการรับแจ้งความ แม้ครั้งแรกพนักงานสอบสวนจะแจ้งข้อหาไว้ใ้ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งน้ำมันดีเซลอันเป็นสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีให้แก่เจ้าพนักงานสรรพสามิต แต่เมื่อพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานต่อไปรวมทั้งสอบปากคำพยานแล้ว เห็นว่าการกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวนอกจากจะเป็นการกระทำความผิดในข้อหาไว้เพื่อขายโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งน้ำมันดีเซลอันเป็นสินค้าได้รับยกเว้นภาษีแล้ว ยังได้กระทำการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิง หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันทำให้ลักษณะหรือคุณภาพของน้ำมันเชื้อเพลิงแตกต่างไปจากที่อธิบดีประกาศกำหนดเพื่อจำหน่ายโดยผิดกฎหมายโดยมีไว้ในครอบครองซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีลักษณะหรือคุณภาพแตกต่างจากที่อธิบดีประกาศกำหนดมีปริมาณตั้งแต่สองร้อยลิตรขึ้นไปอีกในคราวเดียวกันด้วย พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจแจ้งข้อหาเพิ่มเติมแก่ผู้ต้องหาให้ถูกต้องครบถ้วนได้

83

คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ

มาตรา ๑๔๗

ฎีกาที่ ๖๐๓๕ - ๖๐๓๘/๒๕๖๑

พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องจำเลยในข้อหาสำแดงเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงอากร เป็นเรื่องที่พนักงานอัยการมีความเห็นสำนวนไปตามพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวน ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๔๗ บัญญัติห้ามเฉพาะมิให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหานั้นได้ อันเป็นขั้นตอนในชั้นสอบสวนคดีอาญา หากได้มีผลผูกพันกับคดีแพ่งไม่ จะนำมารับฟังเป็นที่ยุติในชั้นพิจารณาของศาลในคดีแพ่งไม่ได้ว่าจำเลยไม่ได้สำแดงราคาต่ำกว่าความเป็นจริง โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องเรียกค่าภาษีอากรที่ขาด

84

คำถามที่น่าสนใจ

๑. ทายาทคนหนึ่งฟ้องผู้จัดการมรดกเป็นจำเลยขอหายกยอกทรัพย์มรดกศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยไม่มีเจตนา ยกยอกทรัพย์มรดก พิพากษายกฟ้อง ทายาทคนอื่นจะฟ้องจำเลยขอหายกยอกทรัพย์มรดกอีกได้หรือไม่ (บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

85

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗/๒๕๖๔ โจทก์ฟ้องคดีนี้กล่าวหาว่า จำเลยกระทำความผิดฐานยกยอกโดยเบียดบังเอาเงินที่ได้จากการขายที่ดินมรดกไปโดยไม่แบ่งให้แก่โจทก์และพี่น้องของโจทก์ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมและมีสิทธิได้รับทรัพย์มรดกของผู้ตาย เมื่อคดีนี้และคดีก่อนเป็นกรณีที่ทายาทฟ้องผู้จัดการมรดกเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์มรดกเดียวกัน แม้โจทก์ไม่ได้เป็นคู่ความในคดีก่อน แต่ อ. ซึ่งเป็นทายาทคนหนึ่งฟ้องผู้จัดการมรดกเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์มรดกเดียวกับในคดีนี้ว่าไม่ถูกต้อง ถือว่าเป็นการฟ้องแทนโจทก์ซึ่งเป็นทายาทด้วย

86

ต่อ

เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นวินิจฉัยชี้ขาดว่าจำเลยไม่มีเจตนาขายยกทรัพย์มรดกหรือเบียดบังเอาเงินที่ได้จากการขายที่ดินมรดก และพิพากษายกฟ้อง ถือว่าศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยชี้ขาดในเนื้อหาการกระทำของจำเลยตามข้อกล่าวหาของโจทก์ในคดีนี้ว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิดและมีค่าพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้วสิทธินำคดีอาญามาฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันย่อมระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นฟ้องซ้ำ

87

๒. ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของจำเลยแล้ว ผู้เสียหายแถลงต่อศาลชั้นต้น ขอดอนคำร้องทุกข์ ศาลใดมีอำนาจสั่งจำหน่ายคดีจากสารบบความ และคำขอในส่วนแพ่ง ให้จำเลยชดใช้เงินแก่ผู้เสียหายจะตกไปด้วยหรือไม่

ความผิดฐานหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ พนักงานอัยการจะเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้หรือไม่

(บทบรรณาธิการภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

88

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๕๔/๒๕๖๔ หลังจากจำเลยยื่นฎีกาและศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาของจำเลย ผู้เสียหายได้แถลงต่อศาลชั้นต้นว่าไม่ติดใจดำเนินคดีในความผิดฐานฉ้อโกงแก่จำเลยและขอถอนคำร้องทุกข์ตามรายงานกระบวนการพิจารณาคดีจึงอยู่ในอำนาจของศาลฎีกาที่จะพิจารณาสั่งการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าขอหาฉ้อโกงจึงระงับ ให้จำหน่ายคดีความผิดฐานฉ้อโกงออกจากสารบบความจึงไม่ชอบ ให้ยกคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้จำหน่ายคดีความผิดฐานฉ้อโกงดังกล่าวเสีย

89

ผู้เสียหายขอถอนคำร้องทุกข์ โดยโจทก์รับว่าเป็นผู้เสียหายจริงถือได้ว่าผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุกข์โดยถูกต้องตามกฎหมายในความผิดฐานฉ้อโกงอันเป็นความผิดต่อส่วนตัวก่อนคดีถึงที่สุด สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานดังกล่าวย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒) เมื่อสิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานฉ้อโกงระงับไปแล้ว ย่อมทำให้คำขอในคดีส่วนแพ่งที่ให้จำเลยชดใช้เงินแก่ผู้เสียหายตกไปด้วย ประกอบกับป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ มิได้บัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการที่ยื่นฟ้องคดีอาญาในความผิดฐานหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถหางานในต่างประเทศได้ให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้อีกทั้ง พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ มิได้บัญญัติให้พนักงานอัยการมีสิทธิเรียกให้จำเลยคืนหรือชดใช้เงินคืนแก่ผู้เสียหาย จึงต้องยกคำขอในคดีส่วนแพ่งของโจทก์เสียด้วย ปัญหาข้อนี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

90

๓. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง
คดีข้อหาฉ้อโกง ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องขอให้
บังคับจำเลยใช้ค่า ภาษีมูลค่าเพิ่มได้หรือไม่ (บท
บรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

91

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๓๘/๒๕๖๔ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ พนักงานอัยการโจทก์มีสิทธิเรียกร้อง
ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองคืนหรือชดใช้ราคาทองคำที่แท้จริงที่จำเลยทั้งสองฉ้อโกงไปแทนโจทก์
ร่วมอันเป็นทรัพย์สินที่โจทก์ร่วมต้องสูญเสียไปเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสอง
ได้เท่านั้น ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มมิใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่โจทก์ร่วมสูญเสียไปเนื่องมาจากการกระทำ
ความผิดฐานฉ้อโกงของจำเลยทั้งสอง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ทั้งไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ร่วมและ
จำเลยทั้งสองซื้อขายทองคำกันจริง หากแต่เป็นเพียงอุบายของจำเลยทั้งสองในการฉ้อโกงโจทก์
ร่วมเท่านั้นโจทก์ร่วมจึงไม่ต้องมีหน้าที่นำส่งค่าภาษีมูลค่าเพิ่มแก่กรมสรรพากร ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม
ดังกล่าวจึงมิใช่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเกิดจากการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของ
จำเลยทั้งสองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ โจทก์ร่วมไม่อาจเรียกร้องให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่า
ภาษีมูลค่าเพิ่มได้

92

๔. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย
ฐานลักทรัพย์ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่ผู้เสียหาย
ดังนี้ พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ย
ได้หรือไม่

ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์
ค่าซ่อมรถ ผู้เสียหายจะขอให้จำเลยชดใช้ ได้หรือไม่

(บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

93

๔. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย
ฐานลักทรัพย์ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์แก่ผู้เสียหาย ดังนี้
พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ย
ได้หรือไม่

ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์
ค่าซ่อมรถ ผู้เสียหายจะขอให้จำเลยชดใช้ ได้หรือไม่

(บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

94

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๖๕/๒๕๖๓ ดอกเบี้ยของเงิน ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์ และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหาย สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เฉพาะดอกเบี้ยของเงิน เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำผิดของจำเลยทั้งสอง ซึ่งพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยของต้นเงินตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง ได้ ส่วนค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้นมีใช่ค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำผิดของจำเลยทั้งสองโจทก์ร่วมจึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้คืนได้

95

๕. คำถาม โจทก์ถอนฟ้องคดีก่อนเนื่องจากเห็นว่า เป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจะขอฟ้องเป็นคดีใหม่โจทก์จะมายื่นคำฟ้องใหม่ได้หรือไม่ (บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๑๓)

96

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๘๑/๒๕๖๓ ในการฟ้องคดีเดิมของโจทก์มีการดำเนินการและมอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยคณะกรรมการชุดที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมายเมื่อมีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ครบองค์ประชุมชอบด้วยกฎหมายแล้ว ในระหว่างที่ยังไม่มีการไต่สวนมูลฟ้อง ทนายโจทก์จึงยื่นคำร้องขอถอนฟ้องคดีเดิมโดยอ้างว่าจะขอฟ้องเป็นคดีใหม่ ทั้งปรากฏว่าในวันรุ่งขึ้นหลังจากศาลอนุญาตให้ถอนฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว โจทก์ได้มายื่นคำฟ้องใหม่เป็นคดีนี้ในมูลคดีอาญาความผิดเดียวกันกับคดีก่อนและขอให้ลงโทษจำเลยในบทมาตราเดียวกันทันที อันแสดงให้เห็นว่าเหตุที่โจทก์ถอนฟ้องคดีก่อนเนื่องจากเห็นว่าโจทก์ดำเนินการและมอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยคณะกรรมการชุดที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อเลือกคณะกรรมการที่อาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะทำให้เป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยจึงประสงค์จะถอนฟ้องแล้วยื่นฟ้องใหม่ให้ถูกต้อง การถอนฟ้องคดีก่อนจึงมิใช่การถอนฟ้องเด็ดขาดตามความหมายใน ป.วิ.อ. มาตรา ๓๖ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

97

๖. แยกฟ้องการกระทำผิดต่างกรรม คดีอาญาระงับหรือไม่

98

รงดำตอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๙๙/๒๕๖๒ วินิจฉัยว่า คดีก่อนโจทก์ฟ้องจำเลย และศาลพิพากษาลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ แม้โจทก์นำการกระทำเดียวกันนั้นมาแยกฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยเป็นคดีนี้ในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นซึ่งมิใช่การกระทำกรรมเดียวกันและยังหาได้มีการวินิจฉัยในเนื้อหาความผิดไม่ จะถือว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดฐานพยายามฆ่าไปแล้วหาได้ไม่ โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ไม่เป็นฟ้องซ้ำ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔)

99

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๗/๒๕๖๒ วินิจฉัยว่า การกระทำของจำเลยตามฟ้องคดีนี้จึงเป็นคนละคราวกับคดีก่อนตั้งนั้น ถึงแม้ในคดีก่อนศาลมีคำพิพากษายกฟ้องจำเลย ก็มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเฉพาะความผิดกรรมดังกล่าวเท่านั้น หาได้มีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับความผิดกรรมอื่นๆ ระงับไปด้วยไม่

100

จะถือว่าเป็นเรื่องที่มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดฐานบุกรุกเข้ายึดถือครอบครอง ก่อสร้าง แผ้วถางและทำให้เสียหายแก่ที่ดินซึ่งเป็นป่าและเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกันได้ โจทก์ในคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำและสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ก็ไม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔)

101

คำถามที่น่าสนใจเกี่ยวกับมาตรา ๔๔/๑

๑. ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ต้องคำนึงว่าศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งและผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด หรือไม่

102

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๒๔/๒๕๖๒ แม้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๔) วรรคหนึ่ง กำหนดว่าผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจ พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้อง ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาทก็ตามแต่ ในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ป. วิ.อ.มาตรา ๔๔ / ๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในคดีที่พนักงานอัยการเป็น โจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับ อันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือ ได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพใน ร่างกายชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจาก การกระทำความผิดของจำเลย

103

ต่อ

ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลย ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้” การที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาที่ พนักงานอัยการเป็นโจทก์เช่นนี้แสดงว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ให้ผู้เสียหายซึ่ง ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของจำเลยและต้องไปดำเนินคดีใน ส่วนแพ่งเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทน ดำเนินคดีในส่วนแพ่งในคดีอาญาที่ พนักงานอัยการเป็นโจทก์ต่อเนื่องกันไปได้เพื่อให้มีการพิจารณาคดีในส่วนแพ่ง เป็นไปโดยรวดเร็ว ดังเช่นกรณีที่พนักงานอัยการร้องขอให้เรียกทรัพย์สินหรือ ราคาแทนผู้เสียหาย

104

ต่อ

กรณีจึงไม่จำเป็นต้องคำนึงว่า ศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งตามป.วิ.พ.มาตรา ๒ (๑) และพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕(๔) วรรคหนึ่ง และผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนซึ่งจำนวนเงินมากน้อยเพียงใด ดังนี้แม้ผู้ร้องทั้งสองขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนซึ่งจำนวนเงินที่ขอเกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้นก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในส่วนแพ่งได้

105

๒. คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยฐานยักยอก พนักงานอัยการจะมีคำขอในส่วนแพ่งเรียกดอกเบี้ยจากทรัพย์ที่ยักยอกแทนผู้เสียหายได้หรือไม่ ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถเป็นค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดฐานยักยอกหรือไม่

106

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๖๕/๒๕๖๓ ดอกเบี้ยของเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญหายไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เฉพาะดอกเบี้ยของเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดของจำเลยทั้งสอง ซึ่งพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับ จำเลยทั้งสอง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วน ดอกเบี้ยของต้นเงินจำนวน ๙๗๗,๒๕๖ บาท ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๔๔/๑ วรรค ๑ ได้ ส่วน ค่าขาดประโยชน์ ค่าเดินทางไปแจ้งความร้องทุกข์และติดตามรถคืน และค่าซ่อมรถนั้น มิใช่ค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดของจำเลยทั้งสอง โจทก์ร่วมจึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้คืนได้

107

ต่อ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๒๕๘/๒๕๕๙ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐาน กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสและได้รับอันตรายแก่กาย คำร้องขอของโจทก์ร่วมทั้งสอง ที่ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีสินค้านบน รถยนต์ได้รับความเสียหาย ค่าเสียหายของรถยนต์ ค่าลากรถยนต์และค่าเช่ารถคันอื่นมาใช้ทดแทน เป็นค่าสินไหมทดแทนนอกเหนือจากที่สามารถเรียกได้ในกรณีทำให้เสียหายแก่ร่างกาย จึงไม่ใช่คำขอบังคับให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องจากการกระทำ ความผิดของจำเลยในคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม ปัญหาดังกล่าวเป็น ขั อ ก ฎ ห ม า ย อ น เ กี่ ย ว ตั ว ย ค ว า ม ส ง บ เ รี ย บ ร้ อ ย ของประชาชน แม้จำเลยมิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

108

ต่อ

ข้อสำคัญที่สุด คือ คำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดในคดีอาญา ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม เมื่อพนักงานอัยการโจทก์มิได้ฟ้องจำเลยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

109

ต่อ

คำขอให้ชดใช้ค่าเสียหายในทางทรัพย์สินจึงไม่เป็นการเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยตามฟ้องโจทก์ ผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้ได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ร้องฟ้องเป็นคดีเรื่องใหม่ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๒๑/๒๕๖๐ เนติฯ ตอน ๘ หน้า ๒๐๘๓)

110

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๓๖/๒๕๖๒ ในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญานั้น การพิจารณาคดีส่วนแพ่งศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๘๖ เมื่อคดีอาญา ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จึงต้องฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยกระทำละเมิดต่อผู้ร้องและต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้อง แม้ผู้ร้องไม่ได้ฎีกาเรื่องค่าสินไหมทดแทนมาด้วย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกคดีส่วนแพ่งขึ้นวินิจฉัยเพื่อให้เป็นไปตามผลคดีอาญาได้ เพราะเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๔๙๖/๒๕๖๑ ,๖๖๙๒/๒๕๖๒,๖๙๙๔/๒๕๖๒ วินิจฉัยเช่นกัน)

111

๓. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้
ลงโทษจำเลยข้อหากระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้
ผู้อื่นถึงแก่ความตาย รับอันตรายสาหัสฯ
ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่า
สินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ย ดังนี้ ศาลจะ
พิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่ผู้เสียหายได้
หรือไม่

112

๔. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษ
จำเลยฐานลักทรัพย์รถยนต์ หากรถยนต์ของผู้เสียหาย
ถูกลอดส่วนควบออกเป็นอะไหล่ชิ้นส่วนต่าง ๆ
คงเหลือซากที่เป็นรถยนต์ซึ่งผู้เสียหายได้รับคืนไปแล้ว
พนักงานอัยการจะมีคำขอให้คืนหรือใช้ราคารถยนต์แก่
ผู้เสียหายได้หรือไม่

113

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๔๕๙/๒๕๕๒ รถยนต์ของผู้เสียหายถูกลอด
อุปกรณ์ส่วนควบออกเป็นอะไหล่ชิ้นส่วนต่าง ๆ คงเหลือซากที่เป็นรถยนต์ มิได้
ถูกทำลายสูญหายไปทั้งหมดหรือแปรเปลี่ยนนำไปเป็นของอื่น
เมื่อผู้เสียหายได้รับอุปกรณ์ส่วนควบซึ่งเป็นของกลางที่เจ้าพนักงานเก็บรักษาคืน
ไว้แล้ว พนักงานอัยการโจทก์จะขอให้คืนหรือใช้ราคาแก่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ.
มาตรา ๔๓ อีกไม่ได้ แม้ผู้เสียหายจะได้รับความเสียหายอันเกิดจากการกระทำ
ความผิดของจำเลยเนื่องจากการนำรถยนต์ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์เดิม
ไม่ได้ ก็เป็นเรื่องที่ผู้เสียหายจะต้องไปว่ากล่าวเรียกค่าเสียหายจากจำเลยเอาเอง
เป็นคดีใหม่

114

๕. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคาร ซึ่งออกให้แก่ผู้เสียหายที่จำเลยลักไปเบิกถอนเงินสดไป จากวงเงินบัตรเครดิตของผู้เสียหาย จะมีคำขอให้ คืนเงินแก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

115

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒/๒๕๕๓ พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารซึ่งได้ออกให้แก่ ส. ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่จำเลยได้ลักไปเพื่อใช้ประโยชน์ในการเบิกถอนเงินสด ถอนเงินสดจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ไปจากวงเงินบัตรเครดิตของผู้เสียหายโดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายและธนาคาร ขอให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕, ๓๓๖ ทวิ, ๒๖๙/๕, ๒๖๙/๗, ๙๑ และให้จำเลยคืนเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย ย่อมแปลคำฟ้องของโจทก์ได้ว่า โจทก์มุ่งประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยฐานลักเงินของผู้เสียหายอยู่ ด้วย เพียงแต่วิธีการลักเงินดังกล่าวได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดผ่านเครื่องฝาก - ถอนเงินอัตโนมัติ จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์และความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจขอให้เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหาย โจทก์จึงมีอำนาจขอให้จำเลยคืนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายได้

116

๖. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษ
จำเลยในความผิดฐานปลอมเอกสาร ใช้เอกสารปลอม
และยกยอก กับให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน หากโจทก์
ร่วม (ผู้เสียหาย) ถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานยกยอก
คำขอส่วนแบ่งจะตกไปด้วยหรือไม่

117

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๕๐/๒๕๕๗ คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาที่
โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานยกยอกตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒
เมื่อปรากฏว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องในความผิดฐานยกยอกกระงับไปแล้ว ก็
ยอมทำให้คำขอในส่วน คดีแพ่งดังกล่าวของโจทก์เป็นอันตกไป ทั้ง ป.วิ.อ.
มาตรา ๔๓ มิได้ให้อำนาจพนักงานอัยการที่จะยื่นฟ้องคดีอาญาในความผิด
ฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทน
ผู้เสียหายได้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบ
เรียบร้อย แม้จำเลยมิได้อุทธรณ์ฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นอ้างและแก้ไข
ให้ถูกต้องได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

118

๗. ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายจะมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำคามผิดของจำเลย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ หรือไม่

119

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๕๓/๒๕๕๘ จำเลยดึงปลอกมีดออกมาก่อนหน้าแล้วและเดินตามผู้ตายมาพร้อมจะใช้มีดนั้นประทุร่ายต่อผู้ตาย มิใช่เป็นกรณีที่จะป้องกันตัวเองจากการกระทำของผู้ตายซึ่งมีเพียงปฏิกิริยาที่ผู้ตายสลัดตัวออกจาก ป. แล้วหันตรงไปทางจำเลยซึ่งเดินตามมาแล้วเข้ากอดปล้ำกันเท่านั้น การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ตายถึงแก่ความตาย ผู้ร้องมารดาของผู้ตายย่อมมีอำนาจจัดการแทนผู้ตายได้ตาม ป. วิ.อ. มาตรา ๕ (๒) และมีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๐ ทั้งย่อมมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำคามผิดของจำเลย ตาม ป. วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑

120

๘. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่ง
เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓
ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงาน
อัยการ โดยมีได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่า
สินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยตามมาตรา ๔๔/๑ ศาล
จะพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ร่วมด้วยได้
หรือไม่

121

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๗๔/๒๕๕๘ ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี
ของเงิน ๔๔๓,๖๐๖ บาท ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่โจทก์ร่วมสูญเสียไป
เนื่องจากการกระทำผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการ
กระทำผิดของจำเลย เมื่อโจทก์ร่วมมิได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้
ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง
ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ร่วมจึงเป็นการพิพากษา
เกินคำขอเป็นการมิชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความ
สงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัย
และแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา
๒๒๕

122

๙. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลย
ข้อหาฆ่าผู้ตาย บุตรผู้เยาว์ของผู้ตายจะยื่นคำร้อง
ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนค่าขาด
ไร้อุปการะหรือบิดาของผู้ตายจะยื่นคำร้องขอให้
จำเลยชดใช้ค่าขาดไร้อุปการะแทนบุตรผู้ตายได้
หรือไม่

123

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๖/๒๕๕๙ คำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของ
โจทก์ร่วมซึ่งถือว่าเป็นคำฟ้องตาม ป.วิ.พ. บรรยายว่า ก่อนตายผู้ตายอยู่กินฉันสามีภริยากับ ส. ซึ่งปัจจุบันได้เลิก
ร้างกันก่อนผู้ตายถึงแก่ความตายประมาณ ๑ ปี มีบุตรด้วยกัน ๒ คน คือเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. โดยก่อนตาย
ผู้ตายมีหน้าที่ในฐานะบิดาเลี้ยงดูแลตลอดจนส่งเสียให้การศึกษาแก่บุตรทั้งสอง การร่วมกันทำละเมิดของจำเลยทั้งหก
เป็นเหตุให้บุตรทั้งสองของผู้ตายต้องขาดไร้อุปการะ ทำให้โจทก์ร่วมต้องรับภาระหน้าที่เลี้ยงดูผู้เยาว์ทั้งสองแทน
ผู้ตายต่อไป โจทก์ร่วมขอคิดค่าขาดไร้อุปการะเป็นเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ดังนี้ พอเข้าใจได้ว่า เด็กชาย น.
และเด็กชาย ก. บุตรผู้ตายประสงค์จะขอเรียกค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าขาดไร้อุปการะด้วย แต่เด็กชาย น. และ
เด็กชาย ก. มีอายุ ๙ ปีและ ๕ ปี ตามลำดับ เป็นผู้เยาว์ย่อมไม่อาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งหกร่วมกันชดใช้
ค่าสินไหมทดแทนด้วยตนเองได้ ต้องให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ยื่นคำร้องแทน เมื่อโจทก์ร่วมเป็นเพียงบิดาของ
ผู้ตายโจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. ที่จะยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้ง
หกร่วมกันชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. ได้ โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิที่จะเรียกค่าขาดไร
อุปการะแทนเด็กชาย น. และเด็กชาย ก. บุตรผู้ตาย

124

๑๐. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่ง
เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ จะมีคำขอ
เรียกค่าดอกเบี้ยแทนผู้เสียหายได้หรือไม่ และหาก
ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหม
ทดแทนในส่วนของดอกเบี้ย ตามมาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง
จะต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่

125

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๘๕/๒๕๕๕ พนักงานอัยการมีคำขอให้จำเลยคืนเงิน
จำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท แก่ผู้เสียหาย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้
บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยใน
อัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป
จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ร่วมแล้ว ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ ซึ่งต้องตามที่ มาตรา
๔๔/๑ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา
๔๓ แล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินอีก
ไม่ได้ ดังนี้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงิน
จำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท อีกไม่ได้ การที่ศาลชั้นต้นสั่งรับคำร้องของโจทก์ร่วมในส่วนนี้ จึง
เป็นการไม่ชอบ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าโจทก์ร่วมต้องเสียค่าธรรมเนียมในเงิน
จำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท หรือไม่

126

อย่างไรก็ตาม ดอกเบี้ยของเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท ไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาที่ผู้เสียหายสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำผิดของจำเลย เพราะฉะนั้นพนักงานอัยการจะมีคำขอเรียกค่าดอกเบี้ยแทนโจทก์ร่วมไม่ได้ โจทก์ร่วมจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยของต้นเงินจำนวน ๔๓,๑๕๐ บาท ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่งได้ ซึ่งตามมาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง มิให้เรียกค่าธรรมเนียมจากโจทก์ร่วมเว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้เสียหายเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนสูงเกินสมควร หรือดำเนินคดีโดยไม่สุจริต ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียหายชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนได้ ดังนี้ โจทก์ร่วมจึงไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนดอกเบี้ยดังกล่าว (ฎีกา ๓๖๖๔/๒๕๕๕ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน)